

Sygnatura akt VI GC 357/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 października 2014 r.

Sąd Rejonowy w Wałbrzychu VI Wydział Gospodarczy **w składzie:**

Przewodniczący SSR Łukasz Kozakiewicz

Protokolant Ewelina Dulian

po rozpoznaniu w dniu 20 października 2014 r. na rozprawie sprawy

z powództwa (...) SA w W.

przeciwko (...) sp. z o.o. w W.

o zapłatę 754,38 zł

I. zasądza od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 666,- zł (sześćset sześćdziesiąt sześć złotych 00/100) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 lutego 2014r.,

II. dalej idące powództwo oddala,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 183,- zł (sto osiemdziesiąt trzy złote 00/100) tytułem kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Powód – (...) Spółka Akcyjna w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwoty 754,38 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu i kosztami procesu. W uzasadnieniu wskazał, że zawarł z pozwanym umowę ubezpieczenia autocasco. Pozwany zapłacił jedynie część ustalonej składki ubezpieczeniowej. Kwota dochodzona pozwem obejmuje pozostałą do zapłaty składkę (666,- zł) oraz skapitalizowane odsetki (88,38 zł).

Nakazem zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie z dnia 28 stycznia 2014r., sygn. akt

VI Nc – e 58025/14 nakazano pozwanemu, aby zapłacił na rzecz powoda kwotę 754,38 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 17 stycznia 2014r. oraz kwotę 390,59 zł tytułem kosztów procesu.

W sprzeciwie od tego nakazu zapłaty, pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości. Zarzucił, że roszczenie jest bezzasadne.

Sąd ustalił.

W dniu 20 czerwca 2012r. strony zawarły umowę obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów oraz umowę ubezpieczenia autocasco pojazdu marki N. (...) na okres od dnia 22 czerwca 2012r. do dnia 21 czerwca 2013r. Wysokość składki z tytułu ubezpieczenia autocasco ustalono na kwotę 891,- zł, a jej zapłatę rozłożono na 4 raty: 1 w wysokości 225,- zł i 3 w wysokości 222,- zł.

Dowód: potwierdzenie pokrycia ubezpieczeniowego – k. 36 – 38, polisa Nr (...) – k. 86 – 87, kalkulacja składki – k. 88.

W dniu 20 września 2012r. pozwany zapłacił na rzecz powoda kwotę 225,- zł tytułem I raty składki ubezpieczeniowej.

Bezsporne.

Pismem z dnia 23 grudnia 2013r., powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 666,- zł tytułem zaległej części składki ubezpieczeniowej.

Dowód: wezwanie do zapłaty z dn. 23.12.2013r. – k. 39.

Sąd zważył.

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Wstępnie należy zauważyć, że brak uczynienia przez pozwanego zadość wezwaniu do złożenia sprzeciwu od nakazu zapłaty sporządzonego na urzędowym formularzu wypełnionym i podpisanym zgodnie z zawartym w nim pouczeniem (po przekazaniu sprawy przez Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie na podstawie postanowienia z dnia 28 marca 2014r., sygn. akt VI Nc – e 58025/14), nie pociągał za sobą żadnych skutków procesowych, gdyż takowych nie przewiduje, stanowiący podstawę w/w wezwania, przepis art. 505³⁷ § 3 k.p.c.

Stan faktyczny niniejszej sprawy Sąd ustalił na podstawie przedstawionych przez powoda dowodów z dokumentów w postaci: potwierdzenia pokrycia ubezpieczeniowego, polisy oraz wezwania do zapłaty – prawdziwości i rzetelności których żadna ze stron nie przeczyła, co pozwalało uznać je za właściwe i miarodajne źródło informacji o okolicznościach faktycznych.

Na podstawie przeprowadzonych dowodów, ustalono że strony zawarły umowę ubezpieczenia pojazdu marki N. (...), m.in. w zakresie autocasco, ze składką roczną w wysokości 891,- zł płatną w 4 ratach – 1 w wysokości 225,- zł, która została zapłacona (pozwany przyznał to na rozprawie – art. 229 k.p.c.) oraz 3 w wysokości po 222,- zł, których pozwany nie zapłacił.

Spór w niniejszej sprawie obejmował całość żądanej należności. Pozwany, który dopiero na rozprawie w dniu 20 października 2014r., sprecyzował swoje zarzuty, twierdził że obowiązek zapłaty wygasł, gdyż brak było uzgodnionego terminu zapłaty rat składki, zaś ich zapłata warunkowała udzielenie ochrony ubezpieczeniowej.

Zgodnie z art. 805 § 1 k.c., przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Z kolei po myśli przepisu art. 814 § 1 k.c., jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność ubezpieczyciela rozpoczyna się od dnia następującego po zawarciu umowy, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty.

W niniejszej sprawie bezspornym pozostawało, że strony zawarły umowę ubezpieczenia. Pozwany okoliczności tej nie przeczył, podnosząc jedynie, że następnie wobec braku zapłaty składki, umowa ta wygasła. Nie rodził również między stronami kontrowersji fakt, że pozwany zapłacił I ratę składki ubezpieczeniowej (kwotę 225,- zł w dniu 20 września 2012r.). Ustalony w w/w umowie, okres ubezpieczenia (odpowiedzialności ubezpieczyciela) przypadał między 22 czerwca 2012r. a 21 czerwca 2013r. Strony umownie uniezależniły zatem odpowiedzialność ubezpieczyciela od zapłaty składki. Błędnie przy tym zakładał pozwany, że brak zapłaty pozostałych rat składki skutkowało wygaśnięciem umowy ubezpieczenia. Stosownie bowiem do przepisu art. 814 § 2 i 3 k.c., jeżeli ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie, ubezpieczyciel może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosił odpowiedzialność. W braku wypowiedzenia umowy wygasa ona z końcem okresu, za który

przypadała niezapłacona składka. Natomiast w razie opłacania składki w ratach niezapłacenie w terminie kolejnej raty składki może powodować ustanie odpowiedzialności ubezpieczyciela, tylko wtedy, gdy skutek taki przewidywała umowa lub ogólne warunki ubezpieczenia, a ubezpieczyciel po upływie terminu wezwał ubezpieczającego do zapłaty z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności. Powyższe oznacza, że jedynie w przypadku określonym w art. 814 § 2 k.c., możliwe jest wygaśnięcie umowy ubezpieczenia z mocy prawa. W realiach niniejszej sprawy oznaczałoby to jednak wygaśnięcie umowy z upływem terminu na jaki została zawarta (art. 814 § 2 zd. 2 k.c.), a zatem bez skutków dla odpowiedzialności pozwanego, gdyż powołany przepis wiąże wygaśnięcie umowy z brakiem terminowej zapłaty całej składki a nie jej raty (pojęciem „składki lub raty” posłużono się jedynie w art. 814 § 2 zd. 1 k.c., zaś postanowienia art. 814 § 1 zd. 2 skutek w postaci wygaśnięcia umowy wiąże z brakiem zapłaty całej składki). Brak zapłaty kolejnych rat składki ubezpieczeniowej nie skutkował zatem – wbrew twierdzeniom pozwanego – wygaśnięciem umowy. Nie miał też wpływu na rozpoczęcie udzielania przez powoda ochrony ubezpieczeniowej, gdyż tę kwestię odrębnie uregulowana w umowie, oznaczając okres ubezpieczenia. Twierdzenia pozwanego w powyższym zakresie pozostawały zresztą wewnątrznie sprzeczne, gdyż jednocześnie twierdził on, że umowa wygasła wskutek braku zapłaty składki w terminie, a jednocześnie że termin ten nie został uzgodniony. Dodać należy, że w niniejszej sprawie nie znajdowałby zastosowania przepis art. 813 § 1 k.c., gdyż stosunek ubezpieczenia nie wygasł przez upływem okresu na jaki zawarto umowę. W konsekwencji należało uznać, że zobowiązanie pozwanego do zapłaty pozostałej części składki (3 rat po 222,- zł) pozostawało aktualne. Upływ okresu ubezpieczenia nie zwalniał bowiem pozwanego z obowiązku zapłaty składki ubezpieczeniowej ustalonej dla tego ubezpieczenia.

Słusznym natomiast okazało się twierdzenie pozwanego o braku ustalenia terminu zapłaty poszczególnych rat składki ubezpieczeniowej z tytułu ubezpieczenia autocasco. W przedstawionym przez powoda dokumencie polisy, wskazano bowiem jedynie łączną wysokość składki i wysokość poszczególnych rat. Natomiast rubryka dotycząca terminów jej zapłaty, pozostała niewypełniona. Uczyniło to zobowiązanie do zapłaty składki bezterminowym i podlegającym wykonaniu w trybie art. 455 k.c., tj. na wezwanie wierzyciela. Wskazać bowiem należy, że o terminie zapłaty składki nie mogą świadczyć zapisy dokumentu pn. potwierdzenie pokrycia ubezpieczeniowego. Podano w nim co prawda terminy zapłaty rat składki, jednak nie odpowiada to treści wskazanej wyżej umowy (polisa). Przedstawiając powyższy dokument, pełnomocnik powoda, odwoływał się do przepisu art. 28 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013, poz. 392 z późn. zm.), upatrując w nim podstawy do przypisania mu szczególnej mocy dowodowej. Stanowisko to okazało się po dwakroć błędne, gdyż po pierwsze – sporna umowa ubezpieczenia dotyczyła ubezpieczenia autocasco, do którego nie znajdują zastosowania przepisy powołanej ustawy; po wtóre – wskazany przez powoda przepis dotyczy jedynie zasad przedłużania umowy ubezpieczenia (odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów) na kolejny okres. Co za tym idzie, wymagalność roszczenia o zapłatę kolejnych rat składki z tytułu spornej umowy ubezpieczenia, warunkowana była wezwaniem wierzyciela w tym przedmiocie. Z relacji pozwanego wynikało, że pierwsza rata składki została zapłacona po interwencji agenta ubezpieczeniowego. Tego rodzaju ogólnikowe oświadczenie nie pozwala na ustalenie, czy wezwanie to dotyczyło jednej czy kilku rat, a skoro pozwany zapłacił tylko pierwszą z nich, należało uznać że i wezwanie jedynie ją obejmowało. Materiał dowodowy nie pozwalał zaś na przyjęcie, że pozwany został wezwany do zapłaty kolejnych rat składki wcześniej niż z chwilą doręczenia mu odpisu pozwu, tj. w dniu 31 stycznia 2014r. (k. 9). Do złożonego do akt sprawy wezwania do zapłaty z dnia 23 grudnia 2013r. nie załączono bowiem dowodu jego doręczenia lub choćby nadania listem poleconym, co uniemożliwiało uznanie (wobec stanowiska pozwanego negującego wymagalność roszczenia), że zostało ono skutecznie doręczone pozwanemu. Co za tym idzie, termin zapłaty 3 ostatnich rat składki należało łączyć z dniem wezwania pozwanego do jej zapłaty, zawartego w doręczonym mu pozwie, tj. z dniem 31 stycznia 2014r.

W tych okolicznościach, pozwany pozostawał zobowiązany do zapłaty na rzecz powoda kwoty 666,- zł (3 x 222,- zł), stanowiącej zaległą składkę ubezpieczeniową z umowy ubezpieczenia Nr (...). Od tej kwoty przysługiwały powodowi również odsetki ustawowe (art. 481 § 1 i 2 k.c.), liczone od następnego dnia po wskazanym wyżej terminie wymagalności (art. 111 § 2 k.c.), tj. od dnia 1 lutego 2014r. Sąd zasądził zatem od pozwanego na rzecz powoda kwotę 666,- zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 lutego 2014r., orzekając jak w pkt I wyroku.

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie w pozostałym zakresie, tj. co do kwoty 88,38 zł stanowiącej skapitalizowane odsetki wraz z dalszymi odsetkami. Jak wskazano wyżej, w umowie ubezpieczenia, mimo rozłożenia zapłaty składki na raty, nie wskazano terminów ich płatności. Pozwany zobowiązany był zatem do ich zapłaty dopiero na wezwanie wierzyciela (art. 455 k.c.), a do tego czasu nie pozostawał w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia. Brak opóźnienia wykluczał natomiast prawo wierzyciela do naliczania odsetek (art. 481 § 1 k.c.). Powód nie był zatem uprawniony do naliczenia i skapitalizowania odsetek od niezapłaconych rat składki ubezpieczeniowej, jak również od raty zapłaconej, dla której termin płatności również nie został oznaczony w umowie – za okres od 21 kwietnia 2013r. do dnia 16 stycznia 2014r. Wymagalność świadczenia pozwanego przypadła bowiem dopiero po tej dacie. Z tych przyczyn, zarówno roszczenie o zapłatę skapitalizowanych odsetek (88,38 zł) jaki odsetek od dochodzonej należności za okres od dnia 17 stycznia 2014r. do dnia 31 stycznia 2014r., jako pozbawione usprawiedliwionych podstaw, podlegało oddaleniu. Z tych przyczyn, orzeczono jak w pkt II wyroku.

O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie art. 100 k.p.c. i art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Powództwo zostało uwzględnione w około 87% (oddalone w 13%) i stosownie do tego, stronom służył zwrot poniesionych kosztów związanych z udziałem w sprawie. Powód poniósł koszty procesu w łącznej wysokości 210,- zł, obejmujące opłatę sądową od pozwu w wysokości 30,- z i koszty zastępstwa procesowego w wysokości 180,- zł (§ 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu – tekst jednolity: Dz. U. Nr 2013, poz. 490). Pozwany nie poniósł żadnych kosztów w związku z udziałem w sprawie. Co za tym idzie, przy uwzględnieniu zakresu, w jakim powództwo zostało uwzględnione, powodowi przysługiwał zwrot kosztów procesu w wysokości 183,- zł (210,- zł x 87%), i taką kwotę zasądzono na jego rzecz, orzekając w pkt III wyroku.